

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Opolu**

Opole, dnia 9 kwietnia 2010 r.

**Pan
Karol Stępień
Opolski Komendant Wojewódzki
Państwowej Straży Pożarnej**

LOP-4100-01-02/2010
P/09/163

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej ustawą *o NIK*, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Opolu przeprowadziła w Komendzie Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Opolu, zwanej dalej KW PSP, kontrolę w zakresie wykonania planu finansowego w 2009 r. w ramach kontroli wykonania budżetu państwa w części 85/16 – województwo opolskie.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 2 kwietnia 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ust. 1 i 2 ustawy *o NIK*, przekazuje Panu Komendantowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie zadań KW PSP w zakresie objętym kontrolą.

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

Powyższą ocenę uzasadniają następujące ustalenia kontroli i wynikające z nich oceny częściowe:

1. NIK ocenia pozytywnie rzetelność ksiąg rachunkowych oraz poprawność zawartych w nich zapisów.

1.1. System rachunkowości, procedury kontroli finansowej oraz funkcjonujący system księgowości komputerowej spełniały wymagania obowiązujących przepisów, w tym ustawy z dnia 29 września 1994 r. *o rachunkowości*² oraz ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. *o finansach publicznych*³ z wyjątkiem podziałek klasyfikacji budżetowej dochodów (paragrafów) w ewidencji szczegółowej do konta 221 – należności z tytułu dochodów budżetowych zgodnie z wymogami określonymi w pkt II.1 ppkt 28 załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r. *w sprawie szczegółowych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych*⁴. Dostosowanie ewidencji do wymogów nastąpiło od 1 stycznia 2010 r. (początku nowego roku obrotowego) w wyniku realizacji wniosku NIK sformułowanego po kontroli wykonania planu finansowego w 2008 r.

Badanie ksiąg rachunkowych wykazało, że dowody księgowe ujmowane były we właściwych okresach sprawozdawczych, zachowana była ciągłość zapisów, wydatki dotyczące zakupów księgowane były terminowo na kontach rozrachunkowych. Funkcjonujący w KW PSP system Ft-FK, po jego modyfikacji wprowadzonej po zakończeniu kontroli NIK w zakresie wykonania planu finansowego w 2008 r., zapewniał kontrolę kompletności zapisów i ich poprawność, w tym poprawność sekwencji dat.

1.2. Badanie próby 33 losowo wybranych dowodów/zapisów księgowych dotyczących zakupów towarów i usług na kwotę 223 754,29 zł oraz 30 dowodów dotyczących wydatków majątkowych na kwotę 4 849 187,72 zł wykazało, że wszystkie transakcje zostały w pełni, poprawnie i rzetelnie zarejestrowane w księgach rachunkowych oraz uwzględnione w sprawozdaniu Rb-28. Wydatki poniesione na realizację tych transakcji były celowe i służyły realizacji zadań Państwowej Straży Pożarnej.

1.3. Kontrola przeprowadzenia inwentaryzacji w 2009 r. wykazała, że inwentaryzacja składników aktywów i pasywów KW PSP została przeprowadzona i rozliczona terminowo

² Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 ze zm.

³ Dz. U. Nr 249, poz. 2104 ze zm.

⁴ Dz. U. Nr 142, poz. 1020 ze zm.

(do 15 stycznia 2010 r.), zgodnie z wymogiem określonym w art. 26 ust. 3 pkt 1 ustawy *o rachunkowości*. Przestrzegana była także częstotliwość inwentaryzacji, w tym środków trwałych.

Zastrzeżenia NIK dotyczą uchybień w przestrzeganiu zasad i procedur inwentaryzacji określonych w instrukcji inwentaryzacyjnej zatwierdzonej przez Pana Komendanta w dniu 27 marca 2002 r., w tym m.in.:

- zinwentaryzowanie w drodze spisu z natury 4 środków trwałych o łącznej wartości 177,3 tys. zł (sieć telekomunikacyjna, sieć wodno-kanalizacyjna, sieć ciepła i nawierzchnie), mimo że w myśl przepisów art. 26 ust. 1 pkt 2 ustawy *o rachunkowości* inwentaryzacja składników majątku trudno dostępnych powinna być przeprowadzona drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji realnej wartości tych składników. W przypadku ww. składników majątku KW PSP nie był możliwy spis z natury zgodnie z jego istotą zapisaną w rozdziale 2 pkt 1 instrukcji inwentaryzacyjnej, iż *spis z natury rzeczowych składników majątku polega na ustaleniu rzeczywistej ich ilości*.
- błędy formalne dokumentacji inwentaryzacji rzeczowych składników majątku KW PSP, w tym m.in. we wszystkich arkuszach spisu z natury brak wpisów symbolu identyfikacyjnego spisywanego składnika (np. numeru inwentarzowego), brak podpisu jednego z członków zespołu spisowego we wszystkich (9) arkuszach spisowych środków trwałych. Elementy te wymagane były zapisami rozdziału 2 pkt 2, ppkt 7 i 11 instrukcji inwentaryzacyjnej. Przyczyną braku symboli identyfikacyjnych w arkuszach spisu z natury było nieoznakowanie rzeczowych składników majątku i nieprzestrzeganie obowiązku zapisanego w § 4 ust. 1 *Wytycznych tymczasowych Komendanta z dnia 22 grudnia 2000 r. w sprawie szczegółowych zasad gospodarki i ewidencji rzeczowych składników majątku Skarbu Państwa będącego we władaniu jednostek organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej województwa opolskiego*.
- brak ewidencji arkuszy spisu z natury jako druków ścisłego zarachowania, który doprowadził do nieprawidłowej numeracji arkuszy spisu z natury. Stwierdzono różne numery oryginału i kopii - oryginał z nr 2508, kopia z nr 2513 – jednego z 9 arkuszy spisu z natury środków trwałych, na którym ujęto 12 pozycji środków trwałych o wartości 43 867,85 zł oraz numer 2513 na oryginale i na kopii innego arkusza, na którym ujęto aparaty telefoniczne (14 pozycji o wartości 2 304,92 zł).

- braki dokumentacji inwentaryzacji, w tym m.in. protokołu z posiedzenia komisji inwentaryzacyjnej w sprawie różnic inwentaryzacyjnych sporządzonego, wg wzoru ustalonego w załączniku nr 5 do instrukcji inwentaryzacyjnej.

W ocenie NIK wymienione powyżej uchybienia nie miały wpływu na wiarygodność i poprawność ksiąg rachunkowych.

2. NIK pozytywnie ocenia wykonanie dochodów budżetowych w 2009 r.

W 2009 r. plan dochodów budżetowych został wykonany w kwocie 16,1 tys. zł, tj. o 7,3 % więcej niż ustalono w ustawie *budżetowej na rok 2009* z dnia 9 stycznia 2009 r.⁵ po nowelizacji ustawą z dnia 17 lipca 2009 r. *o zmianie ustawy budżetowej na rok 2009*⁶. Wykonanie planu dochodów w 107,3 % świadczy o prawidłowym i realnym planowaniu wielkości dochodów z przewidywanych źródeł.

Należności z tytułu dochodów były wymierzone w prawidłowej wysokości i terminowo zapłacone. Należności pozostałe do zapłaty objęte były egzekucją przez komornika sądowego, w wyniku której uzyskano dochody w kwocie 1 987,22 zł, a ich kwota w 2009 r. nieznacznie została zmniejszona (z 20,8 tys. zł do 20,0 tys. zł, tj. o 4,0 %).

3. NIK pozytywnie ocenia wykonanie wydatków

3.1. W 2009 r. plan wydatków został zwiększony z 6 360,0 tys. zł do 10 690,5 tys. zł, w tym z 454,0 tys. zł do 4 849,3 tys. zł na wydatki majątkowe. Zaplanowane na 2009 r. środki finansowe wykorzystano w 100 % (10 690,3 tys. zł) zgodnie z planem finansowym i przeznaczeniem na pokrycie wydatków bieżących i majątkowych.

Wszystkie (19) zmiany planu wydatków, dokonane w trakcie roku, a polegające na: przeniesieniach kwot pomiędzy paragrafami wydatków bieżących (w tym 150,4 tys. zł), zwiększeniu planu wydatków środkami z rezerw celowych (4 404,5 tys. zł) oraz zmniejszeniu planu wydatków (79,3 tys. zł) były celowe i wynikały z faktycznych potrzeb, w tym w powodu niewystarczających środków na tzw. „utrzymanie” (m.in. wzrost cen gazu i energii elektrycznej). W przypadku wydatków majątkowych zwiększone potrzeby uzasadnione były realizacją 4 grup zadań: 1/ projekt „Partnerstwo dla bezpieczeństwa. Transgraniczny system wspierania działań ratowniczych przez wspólne przedsięwzięcia i zakup sprzętu specjalistycznego” (ogółem 2 947,7 tys. zł) realizowany w ramach Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Republika Czeska – Rzeczpospolita

⁵ Dz. U. Nr 10, poz. 58 ze zm.

⁶ Dz. U. Nr 128, poz. 1057

Polska 2007 – 2013, 2/ „Program modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Biura Ochrony Rządu w latach 2007 – 2009” (285,0 tys. zł), 3/ budowa Wojewódzkiego Centrum Powiadamiania Ratunkowego (400,0 tys. zł) oraz 4/ zakup sprzętu przydatnego w przeciwdziałaniu i usuwaniu skutków klęsk żywiołowych (1 216,5 tys. zł na kontener i nośnik).

3.2. Na wynagrodzenia wraz z pochodnymi wydatkowano 4 260,7 tys. zł (72,9 % wydatków bieżących), a przeciętne zatrudnienie (w przeliczeniu na pełne etaty) wynosiło 71 osób i było niższe od planowanego o 4 osoby (5,0 %). Przeciętne wynagrodzenie brutto przypadające na 1 zatrudnionego wynosiło 4,8 tys. zł i było o 8,5 % wyższe od wykonanego w 2008 r.

Fundusz nagród za szczególne osiągnięcia w pracy zawodowej dla każdej z grup zawodowych pracowników KW PSP (strażacy, członkowie korpusu służby cywilne, pozostali pracownicy) został prawidłowo naliczony – dla strażaków w wysokości określonej w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 grudnia 2007 r. *w sprawie nagród i zapomóg dla strażaków Państwowej Straży Pożarnej*⁷, a dla pracowników cywilnych w wysokości 3 % planowanych wynagrodzeń osobowych zgodnie z przepisami art. 93 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. *o służbie cywilnej*⁸ oraz § 9 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 marca 2007 r. *w sprawie zasad wynagradzania pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej zatrudnionych w urzędach administracji rządowej i pracowników innych jednostek*⁹). Korzystając z możliwości prawnych zapisanych w § 10 ww. rozporządzenia z 7 grudnia 2007 r., art. 93 ust. 2 ustawy *o służbie cywilnej* i § 9 ust. 2 rozporządzenia ww. rozporządzenia z 6 marca 2007 r. - na fundusz nagród przeznaczono także oszczędności w wydatkach na uposażenia funkcjonariuszy i na wynagrodzenia osobowe pracowników cywilnych zwiększając go z 258,0 tys. zł do 353,0 tys. zł dla strażaków (po uprzedniej zmianie planu wydatków przez Wojewodę Opolskiego) i z 16,1 tys. zł do 69,2 tys. zł dla pracowników cywilnych.

3.3. W wyniku kontroli 6 spośród 13 przeprowadzonych w 2009 r. postępowań o udzielenie zamówienia publicznego stwierdzono, że postępowania te przygotowano

⁷ Dz. U. Nr 234, poz. 1725

⁸ Dz. U. Nr 227, poz. 1505 ze zm.

⁹ Dz. U. Nr 45, poz. 290 ze zm.

i przeprowadzono zgodnie z procedurami określonymi w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. – *Prawo zamówień publicznych*¹⁰.

4. NIK pozytywnie ocenia prawidłowość i rzetelność sprawozdań budżetowych.

Sprawozdania roczne: Rb-23 *o stanie środków na rachunkach bankowych*, Rb-27 *z wykonania planu dochodów budżetowych*, Rb-28 *z wykonania planu wydatków budżetu państwa* oraz kwartalne za IV kwartał: Rb-N *o stanie należności* i Rb-Z *o stanie zobowiązań według tytułów* były zgodne z ewidencją księgową KW PSP.

Przedstawiając powyższe uwagi i oceny Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Podjęcie działań mających na celu niedopuszczenie do powstania błędów przy przeprowadzaniu inwentaryzacji rzeczowych składników majątku KW PSP.
2. Trwałe oznakowanie rzeczowych składników majątku w sposób umożliwiający identyfikację poszczególnych jego składników

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Opolu, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Komendanta w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Komendantowi prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Opolu umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

¹⁰ Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655 ze zm.